

Digitálna práca s technickými normami v odbornej praxi

Slovenská komora stavebných inžinierov zorganizovala odborný online seminár venovaný predstaveniu služby STN ONLINE a jej ďalšiemu rozvoju v roku 2026. Podujatie poskytlo komplexný prehľad o zmluvných podmienkach spolupráce s Úradom pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR, o aktuálnom stave slovenskej technickej normalizácie a o praktických možnostiach využívania technických noriem v digitálnom prostredí.

Slovenské technické normy predstavujú jeden zo základných pilierov technickej regulácie v stavebníctve a príbuzných technických odboroch. Hoci ich dodržiavanie nie je všeobecne záväzné, v praxi zohrávajú zásadnú úlohu pri zabezpečení bezpečnosti, kvality a právnej istoty technických riešení. Na tento aspekt upozornil v úvodnej časti seminára predseda SKSI Vladimír Benko, ktorý sa venoval právnemu postaveniu noriem a zmluvným podmienkam ich používania. **„Dodržiavanie slovenských technických noriem je dobrovoľné, avšak použitie riešení podľa STN sa podľa zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci považuje za splnenie požiadaviek na zaistenie BOZP. Norma sa zároveň stáva záväznou vtedy, ak je na ňu uvedený odkaz v zmluve medzi dodávateľom a odberateľom alebo v projektovej dokumentácii,”** uviedol Vladimír Benko, podľa ktorého normy predstavujú minimálny bezpečnostný štandard a zároveň spoločný odborný jazyk, ktorý umožňuje jednoznačnú interpretáciu technických riešení v rámci celého procesu výstavby. Výhradným poskytovateľom slovenských technických noriem je Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR. Na základe zmluvnej spolupráce medzi ÚNMS SR a SKSI majú členovia komory sprístupnenú službu STN ONLINE. **„Pre členov SKSI ide o významný benefit, keďže prístup k technickým normám je zahrnutý v členskom príspevku. Členovia majú k dispozícii platné normy, normy so zmenami aj zrušené dokumenty, ktoré sú dôležité najmä pri posudzovaní starších projektov a rekonštrukcií,”** zdôraznil Benko. Zároveň poukázal na potrebu systematického a zodpovedného používania noriem, ktoré si vyžaduje nielen ich dostupnosť, ale aj prehľadnosť a aktuálnosť.

Aktuálny stav slovenskej technickej normalizácie

Prehľad o súčasnom stave a smerovaní technickej normalizácie poskytol zástupca Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR Vladimír Mikulec. Jeho vystúpenie sa zameralo na štatistiky, rozvoj informačných systémov a strategické výzvy do nasledujúcich rokov. „**V sústave STN sa v súčasnosti nachádza viac ako 90-tisíc STN a TNI vrátane zmien a opráv, z toho viac ako 40-tisíc je platných. Len v roku 2025 bolo prijatých 1 806 nových STN, pričom približne 13 % vzniklo prekladom,**“ priblížil Mikulec. Významným trendom je podľa neho aj využívanie umelej inteligencie. „**Vlaňajšok bol pre nás pilotným obdobím testovania AI riešení – od technickej podpory cez asistenciu pri prekladoch až po vzdelávanie a osvetu v oblasti technickej normalizácie,**“ doplnil.

STN ONLINE ako praktický pracovný nástroj

Najpraktickejšou časťou prezentácie bola ukážka nového zoznamu noriem na informačnom portáli SKSI. Ide o nástroj, ktorý výrazne urýchľuje vyhľadávanie a správu noriem. Umožňuje fulltextové vyhľadávanie v názvoch aj predmetoch noriem, pričom predmety v angličtine sa automaticky prekladajú. Projekt odprezentoval Daniel Urbanovič zo Slovenskej komory stavebných inžinierov, ktorý sa vo svojom vystúpení zameral na každodenné používanie noriem v projekčnej a inžinierskej praxi. „**Používanie slovenských technických noriem je dobrovoľné, ale návrhy podľa nich sa považujú za minimálne bezpečné riešenia,**“ upresnil Urbanovič. Normy sa stávajú záväznými už tým, že ich projektant uvedie v zozname použitej literatúry alebo ich explicitne zakotví v zmluve. Práve preto je dôležité uvádzať ich presne, vrátane roku vydania. „**Často sa stáva, že v dokumentácii sú uvedené normy, ktoré sú neplatné alebo neexistujú, a potom nie je jasné, podľa čoho bol návrh spracovaný,**“ dodal odborník. Normy sú dostupné cez aplikáciu, pričom ich otvorenie je možné len online, keďže systém pri každom otvorení kontroluje licenciu. Ak sa licencia zmení, staré súbory sa nedajú otvoriť a je potrebné ich stiahnuť znova. Tento proces zabezpečuje, že projektanti pracujú vždy s aktuálnymi verziami. Významnou funkciou systému je možnosť vytvárať vlastné pracovné zoznamy noriem podľa konkrétnych projektov. „**Vlastné sady vám umožnia rýchlo skontrolovať, či je norma platná. Ak je zrušená, okamžite to vidíte. A jedným klikom sa dostanete k norme, ktorá ju**

nahradiť," vysvetľuje Urbanovič. V prostredí, kde sa normy neustále menia, rušia a aktualizujú, je pre projektantov kľúčové pracovať s aktuálnymi dokumentmi.

Ochrana autorstva

Systém zároveň obmedzuje spôsob kopírovania obsahu. **„Text noriem je možné kopírovať len prostredníctvom OCR nástrojov, čo je kompromis medzi ochranou autorských práv a praktickými potrebami projektantov. Obrázky a schémy je však možné kopírovať priamo,**“ uviedol Urbanovič. Podľa jeho slov nejde o komplikovanie práce, ale o nastavenie rovnováhy medzi ochranou obsahu a jeho legitímnym používaním v praxi. Pri citovaní noriem je potrebné uviesť formuláciu o generálnom súhlase na citáciu, ktorý SKSI poskytuje. Aj tu platí, že prístup k týmto možnostiam majú len členovia SKSI. Nový systém SKSI im to výrazne uľahčuje – od vyhľadávania až po citovanie. **„Systém je rýchly, prehľadný a pomáha vám pracovať bezpečne a odborne,**“ zhrnul Urbanovič a dodal: **„Používateľ si môže vytvoriť vlastné sady noriem a systém ho zároveň upozorňuje na ich zmeny alebo aktualizácie. To výrazne znižuje riziko chýb v projekcii.**“

Digitalizácia ako strategický smer technickej normalizácie

Vystúpenia všetkých troch prednášajúcich potvrdili, že technická normalizácia sa postupne stáva súčasťou širšieho digitálneho ekosystému. Pre odbornú verejnosť to znamená zmenu zaužívaných pracovných postupov, ale aj vyššiu efektivitu a transparentnosť. **„Našou ambíciou je, aby technická normalizácia bola zrozumiteľná, dostupná a prepojená s ďalšími informačnými systémami,**“ uviedol Vladimír Mikulec. STN ONLINE teda v roku 2026 nebude len digitálnym archívom technických dokumentov, ale komplexným pracovným nástrojom pre stavebných inžinierov a technikov. Podľa odborníkov STN ONLINE nemá nahradiť odborný úsudok projektanta, ale má mu poskytnúť istotu, že pracuje s aktuálnymi, oficiálnymi a správnymi dokumentmi. Diskusia v rámci odborného seminára zároveň potvrdila, že technické normy zohrávajú v súčasnej stavebnej a inžinierskej praxi oveľa širšiu úlohu než len formálnu referenciu. Predstavujú oporu odborného rozhodovania, nástroj

preukazovania správnosti riešení a zároveň dôležitý prvok ochrany všetkých účastníkov výstavby. **„Technické normy nie sú byrokratickou prekážkou. Sú výsledkom dlhoročnej odbornej práce a konsenzu, ktorý má chrániť verejný záujem aj odborníkov v praxi. Ak ich používame vedome a zodpovedne, chránime tým nielen seba, ale aj kvalitu celého procesu výstavby,“** sumarizuje Predseda SKSI Vladimír Benko.

Seminár SKSI jasne ukázal, že budúcnosť technickej normalizácie stojí na kombinácii jasných pravidiel, kvalitných odborných nástrojov a aktívneho prístupu samotných odborníkov. STN ONLINE v roku 2026 nie je len technologickou zmenou, ale prirodzeným krokom k modernej, transparentnej a zodpovednej odbornej praxi.

Slovenská komora stavebných inžinierov.